

10/к.д. 14/2002
10-0115 2002

К.д. № 14/2002 г.
Външе-търговският съюз в
се разглежда юридически
11.07.2002

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

По к.д. № 14/2002 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СЪОБРАЖЕНИЯ

По искането за установяване на противоконституционност на § 28 от Закона за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България - ДВ, бр. 40/2002 г.

Уважаеми конституционни съдии,

Получихме препис от определението на Конституционния съд от 27 юни 2002 г. по конституционно дело № 14/2002 г., с което искането е допуснато за разглеждане по същество и ни е дадена възможност да представим допълнително писмено становище в подкрепа на искането.

От името на народните представители, направили искането, въз основа на което е образувано производство по к.д. № 14/2002 г., моля да вземете предвид следните допълнителни съображения:

1. Поддържаме искането и на трите основания, на които е направено. Те следва да се считат предявени едновременно, но и при условия, които позволяват разглеждането и уважаването му на което и да е от тях. Същевременно подчертаваме още веднъж логическата връзка между нарушението на конституционната процедура за приемане на законите (чл. 88, ал. 1 от Конституцията), от една страна, и несъобразяването на оспорената разпоредба с основни конституционни положения, регулиращи материята, до която тази разпоредба се отнася.

Известно е, че ако искането бъде признато за основателно на едно от предявените основания, то може да бъде уважено на това основание, без да е необходимо Конституционният съд да разглежда и останалите (вън, разбира се, от възможността, която чл. 22, ал. 1, изр. 2 ЗКС предоставя на съда).

2. Твърдението на авторите на искането е, че оспорената разпоредба видимо се отклонява от съдържанието на приетия на първо четене законопроект. Във връзка с това още веднъж се подчертава, че става дума за законопроект, внесен от Министерския съвет. Кой друг, ако не правителството, натоварено с функциите по чл. 105, ал. 2 от

Конституцията, има отношение по въпрос, който се отнася до пределната възраст на кадровата служба на старши и висши офицери в Българската армия. При това, в момент, когато се провежда реформа в армията и протичат "процеси по оптимизиране на числеността ѝ". Правителството обаче, не е счело за необходимо да предложи подобно ограничаване на пределната възраст. Това поставя разпоредбата в противоречие едновременно с установените от Конституцията правила за приемане на законите и относно ръководството на въоръжените сили.

3. Що се отнася до начина, по който е третирана от законодателя засегнатата група, освен съображенията, развити в т. 3 от искането, моля да имате предвид, че оспорената мярка се явява произволно (в смисъл на необосновано) засягане на съществуващи права.

Ограничаването на пределната възраст на кадровата военна служба безусловно засяга определен личностен статус - като съвкупност от лични и имуществени права. Накърняването на този статус означава ограничаване на права. Именно тази мярка се явява необоснована, т.е. не почиваща върху никакви разумни основания. От друга страна, липсват основания за това отделно ("дискриминационно") третиране на въпросната професионална група, в който смисъл се явява нарушен посоченият в искането конституционен принцип.

4. Накрая, уважаеми конституционни съдии, моля да имате предвид и следните фактически и правни обстоятелства, в контекста на които оспорената разпоредба е приета и ще действа, както и относно ефекта от действието ѝ, включително и с оглед на конституционното начало, залегнало в чл. 9 от Конституцията.

Офицерите и сержантите от НРС и НСО са също кадрови военнослужещи, чийто статут се урежда със ЗОВС на РБ. Недопустимо е една и съща категория лица - кадрови военнослужещи, чийто отношения се регулират с един и същ закон, да се ползват с различен статут по отношение на пределната възраст. При това функциите на кадровите военнослужещи от служба "Военна информация" са идентични с тези на кадровите военнослужещи от НРС.

Необяснимо е пределната възраст за хабилитираните лица и за лицата с научна степен "доктор на науките" в НРС и НСО да бъде 57 години, а във Въоръжените сили, където е Националният военен университет и Военната академия, в които е събран военният научен потенциал и се подготвят кадри за националната сигурност, тази възраст да е 53 години.

Последица от действието на оспорената разпоредба е отстраняването от Въоръжените сили на РБ на съществена част старши и висши офицери с висока професионална квалификация и войскови опит в командните структури на БА. Това има сериозно отношение върху способността Въоръжените сили да гарантират суверенитета, сигурността на страната и да защитават териториалната ѝ цялост - задачи, заложи в чл. 9 от Конституцията.

Въвеждането на тази противоконституционна разпоредба ще създаде значително напрежение и несигурност сред офицерите от Въоръжените сили, рязко ще снижи възможностите на командните звена

в поддържането на бойната готовност и боеспособността на подчинените им структури.

Анализът на сегашното състояние на структурата на офицерския състав показва че:

- висшият команден състав е сравнително млад, като 25 % от него са на възраст до 50 години, а 63 % са от 51 до 55 години. В армиите на страните от региона и западна Европа той е много по-възрастен.

За сравнение в армиите от Западна Европа и страните-членки на НАТО възрастовата граница на офицерите с военно звание "генерал" е от 60 до 68 години, а за звание "полковник" - от 58 до 65 години (Полша - 65, Австрия, Дания, Швеция - 60 г., Германия - 59 г., Италия - 57 г., Белгия - 58 г.). Никъде по света няма пределна възраст за звание "полковник" - 53 г. и за "генерал" - 54 години.

- съотношението между младшите и старшите офицери е 52,75 % към 47,25 %;

- всички офицери на висши командни длъжности са завършили военна академия и притежават генералщабна квалификация;

- 42 % от висшия команден състав притежава ниво на владеене на запазен език по СТАНАГ - 6001.

Всички офицери от висшия команден състав имат хармонична кариера, необходимия образователен ценз и квалификация и огромен опит в планирането и поддържането на бойната готовност и боеспособността на Въоръжените сили и дейностите по тяхната реформа.

Измененията с § 28 от ЗИД не съставляват механизъм за подмладяване на офицерския състав, нито за поддържане на определено съотношение между военните звания.

Основната тежест от намаляването на пределната възраст ще понесат структурите от Генералния щаб, главните щабове на видовете въоръжени сили и корпусите, т.е там, където е нормално да служат генерали и полковници с необходимия образователен ценз, с опит и възможности да управляват ежедневната им дейност.

От висшите военни училища ще бъдат освободени значителна част от хабилитираните лица, което ще доведе до снижаване на научния потенциал на Националния военен университет и ще доведе до невъзможност определени специалности да бъдат акредитирани. По този начин се създават предпоставки за дестабилизиране на системата за подготовка на кадри с висше образование за нуждите на Въоръжените сили.

Следва да се има предвид високата инвестиция, вложена в подготовката и развитието на офицерите от висшия команден състав.

Внезапната промяна на пределната възраст ще окаже дестабилизиращо въздействие върху целия кадрови състав на Въоръжените сили. Българската армия разполага със стройна, прозрачна и обективна система за оценка, развитие и подбор на кадрите, призната и високо оценена от западните военни специалисти.

Въвеждането на това изменение практически не променя съществено структурата на офицерския състав, но значително ще влоши качеството му чрез издигане на ключови позиции на офицери със

същото образование, но с малък практически опит в управлението на структурните звена, на които се назначават.

Всичко това ще създаде значително социално и психологическо напрежение и несигурност сред военнослужещите, ще ги демотивира и ще снижи бойната готовност и боеспособността на Въоръжените сили. Ще намали интереса на младежите за военна служба и за кандидатстване във висшите военни училища.

Уважаеми конституционни съдии,

По тези съображения моля да прогласите противоконституционността на § 28 от Закона за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

10 юли 2002 г.

С уважение,

ЛЮБЕН ПЕТРОВ
народен представител